

เกร็ดความรู้....คำเรียกตัวเลขทั้งสิบในภาษาไทย

นำเสนอเมื่อ : 30 ก.ย. 2552

วันนี้มารู้จักคำเรียกตัวเลขทั้งสิบในภาษาไทยว่ามีความหมายว่าอย่างไร แล้วนำไปใช้ในคำใดบ้าง....

1. เอก, เอก- [เอก, เอกะ-, เอกกะ-] เอกา, เอ้กา

เอกภาพ [เอกกะพาบ] ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เอกาธิปไตย [เอกาธิบปะไต] ระบอบการปกครองที่ถือคนๆ เดียวเป็นใหญ่

2. ทวิ [ทะวิ] , โท

ทวิชาติ [ทะวิชาติ] นก; พราหมณ์; ผู้เกิด 2 หน

ทวิบาท [ทะวิบาท] สถานที่ซึ่งทาง 2 ทางผ่านกัน, สี่แยก

3. ตริ [ตุรี]

ตริโลก [ตุรีโลก] ภาพทั้ง 3 คือ กามภาพ, รูปภาพ, อรูปภาพ หรือ สวรรค์, มนุษย์โลก, บาตาล

ตริศูล [ตุรีสุน] สามง่ามเป็นศาสตราประจำหัตถ์พระอิศวร

4. จตุ- [จะตุ-] , จัต [จัตตุ] , จาตุ [จาตุ] , จัตวา [จัตตะวา]

จตุโลกบาล [จะตุโลกกะบาล] ผู้รักษาโลกใน 4 ทิศ คือ

1. ท้าวธตรัฐ จอมภูตหรือจอมคนธรรพ์ อยู่ทิศตะวันออก
2. ท้าววิรุฬหก จอมเทวดาหรือจอมกุมภัณฑ์ อยู่ทิศใต้
3. ท้าววิรูปักษ์ จอมนาค อยู่ทิศตะวันตก
4. ท้าวกุเวร จอมยักษ์ อยู่ทิศเหนือ

จัตุมงคล [จัตตุมงคล] เหล่า 4 คือ เหล่าช้าง ม้า รถ ราช

5. เบญจ- [เบนจะ-]

เบญจกัลยาณี [เบนจะกันละยานี] หญิงมีลักษณะงาม 5 ประการ คือ

ผงงาม เนื้องาม (เหงือกและริมฝีปากแดงงาม) ฟันงาม ผิวงาม วยงาม (ดูงามทุกวัย)

เบญจรงค์ [เบนจะรง] แม่สีทั้ง 5 คือ ดำ แดง ขาว เขียว (คราม) เหลือง

6. ฉ [ฉอ, ฉอ, ฉะ]

ฉกามาพจร, ฉกามาจร [ฉะกามาพะจอน, ฉะกามาวะจอน] สวรรค์ 6 ชั้น คือ

ชั้นจาตุมหาราชิก ชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามะ ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี ชั้นปรนิมมิตวสวัตตี

ฉัพพรรณรังสี [ฉับพันนะรังสี] รัศมี 6 ประการ คือ

1. นีล เขียวเหมือนดอกอัญชัน
2. पीต เหลืองเหมือนหรรดาสทอง
3. โลहित แดงเหมือนตะวันอ่อน

4. โอทาด ชาวเหมือนแผ่นดิน
5. มัญชุสว สีสงบาทเหมือนดอกแข่งหรือหงอนไก่
6. ประภัสสร เลื่อมพรายเหมือนแก้วผลึก
7. สัต, สัต- [สัต, สัตตะ-]

สัตภณท์ [สัตตะพัน] เขา 7 ทิว ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ

สัตรัตนะ [สัตตะรัตนะ] แก้ว 7 ประการของกษัตริย์ ได้แก่

จักรแก้ว ช้างแก้ว ม้าแก้ว มณีแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว นางแก้ว

8. อัฐ, อัฐ- [อัฐ, อัฐตะ-] , อัฐฐะ [อัฐตะ] , อัฐฏ- [อัฐตะตะ-]

อัฐบริหาร [อัฐตะบริหาร] เครื่องใช้สอยของพระภิกษุในพระพุทธศาสนามี 8 อย่าง คือสบง จีวร สังฆาฏิ บาตร มีดโกนหรือมีดตัดเล็บ เข็ม ประคดเอี้ยว กระบอกกรองน้ำ

อัฐฎายุทธ, อัฐฎายุทธ [อัฐตะดายุทธ, อัฐตะดายุทธ] อาวุธ 8 อย่าง คือ

1. พระแสงหอกเพชรรัตน
2. พระแสงดาบเขลย
3. พระแสงตรี
4. พระแสงจักร
5. พระแสงดาบและเขน หรือ ดาบและโล่
6. พระแสงธนู
7. พระแสงของ้าวแสนพลพ่าย
8. พระแสงปืนคาบชุดข้ามแม่น้ำสะโตง
9. นพ, นพ- [นพ, นพพะ-] , นว- [นะวะ-]

นพรัตน, นพรัตน, เนาวรัตน [นพพะรัตน, นะวะรัตน, เนาวะรัตน] แก้ว 9 อย่าง

นวโลหะ [นวะโลหะ] โลหะ 9 ชนิด คือ เหล็ก ปรอท ทองแดง เงิน ทองคำ เจ้าน้ำเงิน สังกะสี ชิน (โลหะเจือประกอบด้วยตะกั่วและดีบุก) ทองแดงบริสุทธิ์

10. ทศ, ทศ- [ทศ, ทศสะ-]

ทศชาติ [ทศสะชาติ] เรื่องพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งยังเป็นพระโพธิสัตว์ 10 ชาติดังนี้

1. พระเตมีย์ บำเพ็ญ เนกขัมมบารมี
2. พระมหาชนก บำเพ็ญ วิริยบารมี
3. พระสุวรรณสาม บำเพ็ญ เมตตาบารมี
4. พระเนมิราช บำเพ็ญ อธิษฐานบารมี
5. พระมโหสถ บำเพ็ญ ปัญญาบารมี
6. พระภริทัต บำเพ็ญ ศีลบารมี
7. พระจัทกุมาร บำเพ็ญ ชันติบารมี
8. พระนารทะ บำเพ็ญ อุเบกขาบารมี
9. พระวิฑูร บำเพ็ญ สัจบารมี
10. พระเวสสันดร บำเพ็ญ ทานบารมี

ทศพิธราชธรรม [ทศสะพิตราดชะทำ] คุณธรรมของผู้ปกครองบ้านเมืองมี 10 ประการ คือ ทาน ศีล บริจาค ความซื่อตรง ความอ่อนโยน ความเพียร ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน ความอดทน ความไม่ประพฤติผิดธรรม

เครดิต : auddy228 บ้านมหา